

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων

 Μάιος 2022

 Διαδοχική ασφάλιση με τις διατάξεις
του άρθρου 26 του Νόμου 4670/2020

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Περιεχόμενα

σελ.

3

1. Η διαδοχική ασφάλιση
2. Χρόνος ασφάλισης κατά τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης

σελ.

4

3. Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης
4. Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις διατάξεις της 15ετίας

σελ.

5

5. Ποσό σύνταξης
6. Συμπεράσματα - Διαπιστώσεις
7. Πηγές

Συντάκτης:

Βάλια Δ. Παπακωνσταντινοπούλου

Ο κατακερματισμός και η πολυπλοκότητα του ασφαλιστικού συστήματος στη χώρα μας, με την ύπαρξη πολλών και ανεξάρτητων φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, οδήγησαν αρκετά νωρίς (Ν. 4202/1961) στην εγκαθίδρυση του θεσμού της διαδοχικής ασφάλισης. Στην πράξη ο αριθμός των ασφαλισμένων που κατά τη διάρκεια του εργασιακού-ασφαλιστικού τους βίου αλλάζουν επαγγελματική διαδρομή είναι αρκετά υψηλός. Ο μηχανισμός της διαδοχικής ασφάλισης, με τη μέθοδο του συνυπολογισμού των περιόδων ασφάλισης, προστατεύει τους ανωτέρω ασφαλισμένους από την απώλεια ασφαλιστικών δικαιωμάτων.

Η διαδοχική ασφάλιση, συνυπολογίζοντας περιόδους ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν σε διαφορετικούς φορείς (π.χ. ΝΑΤ, ΟΑΕΕ, ΙΚΑ κ.λπ.), ενοποιεί τον ασφαλιστικό βίο. Είναι σημαντικό ότι η διαδοχική ασφάλιση εφαρμόζεται και στην περίπτωση συνταξιοδότησης λόγω εργατικού ατυχήματος, καθώς και στην ασθένεια και στη μητρότητα.

Ο θεσμός της διαδοχικής ασφάλισης ακόμη και σήμερα, μετά δηλαδή την ενοποίηση των ασφαλιστικών οργανισμών στον Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-ΕΦΚΑ), δεν έχει απολέσει τη σημασία του. Ειδικότερα, αφ' ης στιγμής δεν έχει ολοκληρωθεί η ενοποίηση των κανόνων, που διέπουν τους ενταχθέντες στον ε-ΕΦΚΑ φορείς, ιδίως ως προς τις προϋποθέσεις και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, η ανάγκη διατήρησης του μηχανισμού της διαδοχικής ασφάλισης παραμένει.

Η διαδοχική ασφάλιση δεν θα πρέπει να συγχέεται με την παράλληλη (ή πολλαπλή) ασφάλιση. Στην τελευταία ο ασφαλισμένος υπάγεται σε περισσότερους φορείς κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Οι περίοδοι ασφάλισης δηλαδή δεν διαδέχονται η μία την άλλη, αλλά διανύονται ταυτόχρονα. Η αντιμετώπιση του ζητήματος της παράλληλης ή πολλαπλής απασχόλησης δεν θα μας απασχολήσει στην ενότητα αυτή. Θα επικεντρωθούμε στις αλλαγές που επήλθαν στο θεσμό της διαδοχικής ασφάλισης με τις πρόσφατες ρυθμίσεις του άρθρου 26 του Ν. 4670/2020. Οι πρόσφατες ρυθμίσεις επιδιώκουν την απλούστευση της διαδικασίας απονομής σύνταξης με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης.

2 Χρόνος ασφάλισης κατά τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τους εννοιολογικούς προσδιορισμούς του άρθρου 22 του Ν. 4670/2020, διαδοχική ασφάλιση είναι η ασφάλιση που πραγματοποιήθηκε έως τις 31/12/2016 σε διαδοχικά χρονικά διαστήματα και σε διαφορετικούς φορείς, τομείς ή λογαριασμούς που εντάχθηκαν στον ε-ΕΦΚΑ. Η χρήση των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης πραγματοποιείται όταν ο ασφαλισμένος χρειάζεται χρόνο ασφάλισης δύο ή περισσότερων ενταχθέντων φορέων στους αντίστοιχους κλάδους του ε-ΕΦΚΑ για να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Η εφαρμογή των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης θα πρέπει να δηλώνεται κατά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης στον τελευταίο φορέα και έχει διττό αποτέλεσμα:

α) ως προς το θέμα της θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και

β) ως προς το ύψος της δικαιούμενης ανταποδοτικής και εθνικής **σύνταξης**, που υπολογίζεται με βάση τον διανυθέντα (και δηλωθέντα) σε όλους τους φορείς χρόνο ασφάλισης.

Η χρήση των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης δεν είναι υποχρεωτική για τους χρόνους που έχουν πραγματοποιηθεί έως 31/12/2016. Ωστόσο, δεν είναι δυνατή η μερική άσκηση του δικαιώματος, η προσμέτρηση δηλαδή μόνο μέρους του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση κάθε ενταχθέντα φορέα¹.

Από 1/1/2017 ο χρόνος που διανύεται στον ε-ΕΦΚΑ λογίζεται ως χρόνος που έχει διανυθεί στον ενταχθέντα φορέα στον οποίο ο ασφαλισμένος, βάσει της απασχόλησής του, έχει υποχρέωση υπαγωγής πριν από την ασφάλιση στον ε-ΕΦΚΑ. Έτσι, ο χρόνος ασφάλισης από 1/1/2017 και μετά, καθώς και ο χρόνος ασφάλισης πρώην φορέα με τη δραστηριότητα του οποίου συνεχίζεται η ασφάλιση στον ε-ΕΦΚΑ λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη κατά τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης (εθνικής και ανταποδοτικής).

1. Σύμφωνα με την ΕΓΚ Σ23/2021 «αντιμετώπιση αιτημάτων συνυπολογισμού χρόνου ασφάλισης», ασφαλισμένοι που συνταξιοδοτήθηκαν από 13/5/2016 και μετά και δεν είχαν ζητήσει το συνυπολογισμό του χρόνου διαδοχικής ασφάλισης με την αίτηση συνταξιοδότησης. Για τους ασφαλισμένους αυτούς δόθηκε η δυνατότητα να συνυπολογιστούν οι χρόνοι διαδοχικής ασφάλισης άλλου πρώην φορέα με αξιοποίηση του παράλληλου χρόνου ασφάλισης εφόσον έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα έως την 8.12.2020 έως δηλαδή την έκδοση της εγκυκλίου 50/2020.

3 Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης

Η αίτηση συνταξιοδότησης που υποβάλλεται βάσει των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης εξετάζεται από την αρμόδια υπηρεσία του φορέα, ή τομέα, ή κλάδου, ή λογαριασμού στην οποία ασφαλισμένοι υπάγονταν –λόγω ιδιότητας ή απασχόλησης– κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, σύμφωνα με τη νομοθεσία του τελευταίου αυτού φορέα.

Για να χορηγήσει σύνταξη ο ε-ΕΦΚΑ, πρέπει στην ασφάλιση του τελευταίου ενταχθέντα φορέα να έχουν πραγματοποιηθεί:

- για λήψη σύνταξης λόγω γήρατος χίλιες (1.000) ημέρες ασφάλισης συνολικά, από τις οποίες τριακόσιες (300) ημέρες την τελευταία πενταετία πριν από την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης ή πριν από τη διακοπή της ασφάλισης²
- για λήψη σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου εξακόσιες (600) ημέρες ασφάλισης οποιεδήποτε πριν από τη διακοπή της δραστηριότητας ή απασχόλησης ή την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης ή την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου για τις συντάξεις λόγω αναπηρίας ή θανάτου, και να πληρούνται οι διατάξεις της νομοθεσίας του τελευταίου ενταχθέντα φορέα με ολόκληρο το χρόνο της διαδοχικής ασφάλισης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι **οι πλασματικοί χρόνοι** επιδότησης ανεργίας ή ασθένειας ή ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας **υπολογίζονται μεν για τη θεμελίωση** του συνταξιοδοτικού δικαιώματος **αλλά όχι για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων αρμοδιότητας** για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δεν πραγματοποιήσει τον αριθμό ημερών εργασίας ο οποίος αναφέρεται παραπάνω ή τις έχει πραγματοποιήσει αλλά δεν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτεί η νομοθεσία του τελευταίου ενταχθέντα φορέα, τότε κρίνεται το αίτημά του ή των μελών της οικογένειάς του από τον ενταχθέντα φορέα στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης, εκτός από τον τελευταίο.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για να κριθεί η αίτηση από τον ενταχθέντα φορέα με τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης μετά την κρίση από τον τελευταίο ενταχθέντα φορέα είναι:

- Ο ασφαλισμένος που ζητά να συνταξιοδοτηθεί λόγω γήρατος **να έχει συμπληρώσει ένα από τα όρια ηλικίας που προβλέπει η νομοθεσία του τελευταίου ενταχθέντα φορέα.** Για τους αυτοτελώς απασχολούμενους ή ελεύθερους επαγγελματίες όριο ηλικίας διαβίβασης έχει οριστεί το 60^ο έτος της ηλικίας και για τους ασφαλισμένους του τ. ΟΓΑ το 67^ο.
- Ο ασφαλισμένος που ζητά να συνταξιοδοτηθεί λόγω αναπηρίας να έχει κριθεί ανάπηρος με το ποσοστό αναπηρίας το οποίο προβλέπεται από τη νομοθεσία του τελευταίου ενταχθέντα φορέα.
- Για τη συνταξιοδότηση λόγω θανάτου των μελών της οικογένειας του ασφαλισμένου δεν απαιτείται καμία προϋπόθεση.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία κάποιου από τους ενταχθέντες φορείς, πλην του τελευταίου, τότε η αίτηση συνταξιοδότησης απορρίπτεται.

4 Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις διατάξεις της 15ετίας

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο τα πρόσωπα που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω γήρατος με 15 τουλάχιστον έτη ασφάλισης στο 67ο έτος της ηλικίας, με συνυπολογισμό διαδοχικού χρόνου ασφάλισης, δικαιούνται σύνταξη από την υπηρεσία του ΕΦΚΑ του τελευταίου φορέα ή τομέα ή κλάδου ή λογαριασμού στον οποίο υπάγονταν ο ασφαλισμένος, χωρίς να εξετάζεται η πλήρωση των ειδικότερων προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου 26 του Ν. 4670/2020 (ήτοι των 1.000 ημερών ασφάλισης συνολικά, από τις οποίες 300 την τελευταία πενταετία πριν από τη διακοπή της ασφάλισης ή την υποβολή του αιτήματος συνταξιοδότησης).

Με τον τρόπο αυτό παρέχεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης σε πρόσωπα τα οποία με το προϊσχύον νομοθετικό πλαίσιο, παρότι είχαν συνολικά 15 έτη ασφάλισης, δεν μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν ακόμη και με την εφαρμογή των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης.

4

2. Το προηγούμενο καθεστώς (Ν. 4387.2916) απαιτούσε 1.500 ημέρες (εκ των οποίων 500 την τελευταία 5ετία) για τη λήψη σύνταξης λόγω γήρατος, και 1.000 ημέρες (εκ των οποίων 300 ημέρες την τελευταία 5ετία) για τη λήψη σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

Το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται με βάση τον συνολικό χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλιση όλων των ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απορρέουν από την ασφάλιση. Επί παραδείγματι, ασφαλισμένος που έχει διανύσει στην ασφάλιση του NAT 20 έτη ναυτικής υπηρεσίας και παράλληλα έχει 2 χρόνια ασφάλισης και στον πρώην ΟΑΕΕ αν επιλέξει να συνταξιοδοτηθεί με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, θα λάβει εθνική και ανταποδοτική σύνταξη με βάση τα 22 έτη που έχει συνολικά στην ασφάλιση και όχι τα έτη του NAT με τα οποία θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

6 Συμπεράσματα – Διαπιστώσεις

Η δυνατότητα χρήσης των διατάξεων περί διαδοχικής ασφάλισης εναπόκειται στην επιλογή του ασφαλισμένου. Η μοναδική περίπτωση που δεν μπορεί να υπάρξει μη συνυπολογισμός χρόνου ασφάλισης ενός φορέα είναι όταν υφίσταται υπαγωγή στην ασφάλιση του φορέα αυτού και μετά την 01.01.2017 στον e-ΕΦΚΑ.

Επίσης, συμπερασματικά σημειώνουμε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4670/2020:

- Απλουστεύεται η διαδικασία εύρεσης του αρμόδιου πρώην φορέα με τις διατάξεις του οποίου απονέμεται η συνταξιοδοτική παροχή όταν το αίτημα κρίνεται με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης.
- Μειώνονται οι προϋποθέσεις καθορισμού του «αρμόδιου φορέα».
- Εισάγεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης από τον τελευταίο φορέα χωρίς να εξετάζονται οι προϋποθέσεις αρμοδιότητας στις περιπτώσεις θεμελίωσης δικαιώματος λόγω γήρατος με 15 έτη ασφάλισης και συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας.

Άρα η επιλογή της εφαρμογής των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης είναι καταρχήν προς το συμφέρον του ασφαλισμένου, διότι μέσω αυτής παρέχεται μεγαλύτερη προστασία από την απώλεια του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και συμφερότερο/μεγαλύτερο ποσό σύνταξης, αφού κατά τον υπολογισμό της σύνταξης θα ληφθεί υπόψη όλος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης.

7 Πηγές

- Αγγ. Στεργίου, Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, Γ' έκδοση
- Άρθρο 26 Ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43)
- Εγκ. 50/2020 e-ΕΦΚΑ
- Εγκ. Φ.1500/οικ.13016/562/12.11.2020

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Εμ. Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 10681, Αθήνα, Τηλ: 210 3327710, Fax: 210 3304452

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr